

Group turns everyday objects into works of art

A spectacle of circus, ingenious installation of sound, and city-wide art gallery are among the festival highlights people can enjoy this weekend. Reporter **EMMA KNIGHTS** finds out more.

From a space shuttle created out of a rubbish bin to a "DIY Titanic" where people can recreate a classic scene from the Leonardo DiCaprio film about the doomed ocean liner – a group from Slovenia has turned unlikely objects around Norwich city centre into art.

The Ljud Group has identified 37 sites around the city as "exhibits" for their Streetwalker Gallery which opened yesterday.

Vida Bren, one of the artistic leaders of the Ljud Group from Slovenia, said: "It is a ready-made gallery.

"Like Marcel Duchamp put an everyday object into a gallery and called it art, we are putting the gallery outside."

"We have searched for things that are already there, like streetlights, cracks in the wall or even a button, and we have equipped these things with gallery plaques, giving them meaning and a title and an author."

"Our main goal is to encourage people to open their eyes and to discover unusual things in the city that they usually don't pay any attention to, and to get them to use their vivid imaginations to make art out of them."

In total there are 37 exhibits in the Streetwalker Gallery across the city.

People can either use a map to walk around the gallery independently or take a guided tour – and at the end of the guided tours people are asked to

■ The open-air Streetwalker Gallery, taking everyday elements of the city and turning them into works of art. Ljud Group transform a bin into a space rocket.

find a new piece of "art" and then given a camera to take a picture of it to share with others.

Among the exhibits is a rubbish bin which is quite close to Norwich Playhouse and which the Ljud Group has titled "Godspeed, by-passers!" and during the tours the audience are even invited to climb inside the bin.

Vida explained: "It's an interactive installation that requires audience participation, and the artist is inviting the visitors to fulfil their childhood dream about visiting space by entering into the rubbish bin, putting on their helmet and just flying into the sky and the stars!"

Another exhibit, called "DIY Titanic", is some railings in St Benedict's Street where a plaque invites couples to stand on the bow of the "ship", gaze romantically into the future and exclaim "I'm flying!" – the well-known phrase spoken by Kate Winslet in James Cameron's film *Titanic*.

Other Streetwalker Gallery exhibits are homages to the work of artists

such as Jackson Pollock, Damien Hirst and Tracey Emin.

The Ljud Group has created similar galleries in many other countries. Just before Norwich they were in South Korea and after they leave Norwich they will be heading to the Oerol Festival at Terschelling, which is part of The Netherlands.

■ Guided tours of Ljud Group's Streetwalker Gallery are taking place today and tomorrow at noon and 3pm. Tickets are free but limited – email streetwalker@nnfestival.org.uk with your preferred tour time. The tour lasts about one hour.

■ The gallery runs until Saturday, May 25, 11am–6pm each day. No tickets needed and a free map of the gallery is available from the Norfolk and Norwich Festival information point in the Forum.

Review

Streetwalker Gallery Norwich

It's potentially the festival's biggest ever event: an open-air gallery that covers a large swathe of the city centre. But Streetwalker Gallery is not entirely what it seems. The artworks here are formed from the existing landscape: from bike locks, phone boxes and long-forgotten signs hanging from buildings. There was a strong risk that this could be post-modernity squared: a pseudos' adventure that disappears up its own fundament. But its main physical characteristic is actually a tongue firmly implanted in its cheek. Bird droppings become an abstract masterpiece, some railings become a 'DIY Titanic' scene. This is playful and fun, particularly the guided tours where the 'gallery workers' are performance artists and encourage the audience to join in: somehow I ended up in a bin pretending to be an astronaut. The 'exhibits' are available until May 25, but if you can, take one of the twice-daily tours running until Sunday and see Norwich in a whole new light.

James Goffin

Share your highlights

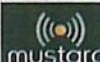
We would like to see your photos and videos of the 2013 Norfolk and Norwich Festival.

Share your favourite moments of this year's 17-day arts extravaganza with us via our content-sharing website www.iwitness24.co.uk.

Some of the best photos and videos could be featured online or in the paper.

NORFOLK & NORWICH FESTIVAL **LIVE!**

For daily video reports, a diary blog, the latest news, reviews and photos, and to submit your own verdict, make sure you log on to www.mustardtv.co.uk, www.edp24.co.uk and www.en24.co.uk

Chalon dans la rue, espace public

Par CHRISTELLE GRANJA

Envoyée spéciale à Chalon-sur-Saône

Dès mercredi, le coup d'envoi du festival à peine donné, les rues chalonnaises résonnent de tous bruits – ruban adhésif qu'on étreïe, instruments qu'on accorde, voix qui s'échauffent. Les pavés vibrent du va-et-vient febrile d'artistes et techniciens chargés de matériel en tout genre, installant des scènes éphémères sous le regard curieux des premiers festivaliers, parfois distraits par le passage de mimes ou d'échassiers.

Pour cette 26e édition, 178 compagnies (dont 20 dans le «in») sont invitées à investir l'espace public avec 200 spectacles. Du théâtre, de la danse, des marionnettes, du cirque, mais plus souvent des formats hybrides, créations in situ, déambulatoires ou performatiques. Cinq jours de programmation en avalanche, populaire et gratuite (la recette se fait au chapeau, la billetterie ne dépasse pas 5 euros), pour une démonstration effervescente de la diversité et de la créativité des arts de la rue. Au point que, passé la pre-

mière excitation, on peut s'interroger sur la cohésion de l'ensemble. Ce serait compter sans la détermination passionnée de Pedro Garcia, directeur investi du rendez-vous juillette «in».

AIGUILLONS. «Le thème du festival ? Le talent, dit-il. Nous sommes des promoteurs de spectacles, d'artistes, nous faisons commerce de poésie.» Et d'ajouter : «Notre mission, c'est de permettre à un public non initié de circuler entre des univers très séduisants et des écritures contemporaines plus délicates à aborder.» Difficile de contrarier cet enthousiaste volubile. Mais cette année, plus que jamais, c'est aussi une réelle importance accordée au rôle du spectateur qui transparaît en filigrane de nombreuses propositions, au côté de formats narratifs plus traditionnels.

Rivages de la Saône, 28°C à l'ombre, 10 heures : rouleau de scratch à la main, cordage au point, une trentaine de personnes s'affairent au montage d'une construction monumentale de carton. Un peu plus loin, casque aux

oreilles, une poignée de festivaliers attentifs déambulent dans les rues pour une quête poétique et sensorielle. Habitant de la cité bourguignonne ou simple visiteur, le public people la rue – c'est là que cela se passe – et met, souvent, la main à la pâte. Un réel «jeu politique» pour Pedro Garcia : «Que nos concitoyens puissent expérimenter la coécriture au côté d'un artiste permet de désacraliser ce qui n'a pas besoin d'être sacrifié : la produc-

«La rue favorise cette simplicité, c'est un lieu de rencontres et non d'intimidation sociale.»

Pedro Garcia directeur du festival

tion artistique. La rue favorise cette simplicité, c'est un espace de rencontres, et non un lieu d'intimidation sociale.»

Conquis, ou du moins curieux, les festivaliers acceptent de s'immerger dans les univers ludiques ou déroutants dont les artistes leur donnent la clé. Des «écritures buissonnières», hybrides, aléatoires, souvent loin du spectaculaire, comme autant d'aiguillons de

l'imaginaire. Avec Streetwalker, les jeunes Slovènes du Ljud Group, en collaboration avec le collectif chalonnais Alteréaliste, inaugurent une galerie d'art d'un genre à part, en plein air. Là, le passage piéton devient Zebra, production d'inspiration tribale de l'artiste Mboto Akumbé. Les plots de circulation symbolisent le pouvoir de l'homme blanc qu'une performeuse féministe invite à renverser ; au détour d'une rue, en lieu et place d'une fenêtre condamnée se découvre le fameux «carré blanc sur fond blanc» de Malevitch... «Il ne s'agit pas d'une critique cynique, mais d'une invitation à plus de proximité et d'amitié avec l'art contemporain», avance Daphnée, une des artistes participantes. Les visiteurs sont invités à dénicher et immortaliser d'autres œuvres d'art improbables, pour la constitution d'une galerie virtuelle. Drolatique, enlevé, Streetwalker insuffle art et poésie dans nos imaginaires urbains, et donne aux plus actifs des velléités contemporaines.】

Autre dispositif, autres règles du jeu : le Catalán Roger Bernat investit un pré, en bordure de la ville, pour une chorégraphie bucolique

Streetwalker, de la troupe slovène Ljud Group. PHOTO MICHEL WIART

Vstopnina nič evrov, za študente popust

Galerija na prostem

V Pocestnici z domišljijo spreminjajo običajne elemente mesta v umetniška dela

»Dobrodošli v Pocestnici! V tej galeriji na prostem je dovoljeno kaditi. Vljudno vabljeni ljudje z otroki, psi in drugimi ljubljenji. Mogoč je dostop s kolesom ali avtomobilom. Odprta je 24 ur na dan in vstopnina je nič evrov. Za študente in upokojence smo pripravili tudi poseben 50-odstotni popust,« nas na Trgu francoške revolucije pred galerijo Vžigalica pozdravi vodnica Vida Cerkvenik Bren, ko vstopimo skozi lesena vrata, ki samostojno stojijo sredi trga. »Ko človek enkrat vstopi v galerijo, ni več poti nazaj. Izhoda ni,« še opozorja.

MANKICA KRAJNEC, besedilo in fotografije

Pocestnica je »ready-made« galerija na prostem, kjer umetniški kolektiv Ljud z močjo domišljije spreminja vsakdanje elemente mesta v umetniška dela. »Ready-made je koncept, ki ga je razvil Marcel Duchamp. Pred sto leti je namreč zgolj s podpisom spremenil navaden pisoar v umetniško delo. Poimenoval ga je Fontana. Njegovo izhodišče je temeljilo na tem, da umetniku ni nujno izdelati umetniškega dela, temveč lahko predmet, ki že obstaja, postavi v drugačen kontekst,« tukaj na kratko razloži ljudovec Jaša Jenull.

Iz tujine spet domov

Pocestnico, ki temelji na tem konceptu, je slovenska skupina prvič predstavila pred štirimi leti. Projekt so večkrat izvedli v tujini, zdaj pa se umetniki vračajo v Ljubljano, kjer med Krizankami, Sotesko ter Narodno in univerzitetno knjižnico iščejo pozabljene in še ne videne umetniške eksponate. Vdihujeo jim novo življenje in običajne stene hiš, ulične poslikave, mestni luči, prometne znake, razpokane fasade in ve druge potencialne umetnine, igrivo spreminjajo v umetniška dela. »V prostor nismo nicesar dodajali, posvetili so se predmetom, ki tu že obstajajo. Le poimenovali smo jih drugače in jim dodali umetniško razlagbo,« nadaljuje sogovornik, ki je eden od osmih sodelujočih pri projektu. Je tudi eden od sameklikanij kustosov v tej ljubljanski umetniški galeriji, ki bo delovala do 5. julija.

Umetnost vabi mimoidoče

»V preteklih štirih letih smo vrata Pocestnice odprli v Franciji, Avstriji, Veliki Britaniji, Italiji, na Nizozemskem, v Južni Koreji, Belorusiji in v Mariboru, končna pa smo našli čas, da idejo, ki se je razvila v Ljubljani v okviru delavnic projekta H.O.M.E. leta 2010, tudi v polnosti uresničimo na ulicah prestolnice,« povzame Jaša. Umetniki želijo mimoidoče

Pocestnici, sodobni galeriji na prostem, bodo obiskovalce popeljali člani umetniškega kolektiva Ljud.

pozoriti na vsakodnevne urbane prostore, v katerih je veliko zanimivih detajlov. »Večina ljudi povezuje sodobno umetnost z galerijami in drugimi elitnimi kulturnimi institucijami, zato želimo ljudovci s tem in drugimi projekti umetnost pripeljati v javni prostor, kjer lahko z njim pridejo v stik tudi naključni mimoidoči. Hkrati pa želimo opozoriti, da imajo mesta veliko zanimivih potencialov, ki jih pogosto ne opazimo, razloži svetlostosi sogovornik. Po svoje gre za povezovanje vizualne kulture z gledališčem in improvizacijo v javnem prostoru: »Zanimajo nas dogodki, ki jih lahko ustvarimo skupaj z obiskovalci. Interaktivnost je bistvena. Zato poskušamo ljudem približati umetnost tudi tako, da uporabimo imena avtorjev, ki so ustvarjali ali bili kako drugače povezani s kulturo države, v kateri gostujemo.«

Igrajmo se

Ljudi poskušajo tudi spodbuditi, da sami začnejo odkrivati umetniška dela. Pravzaprav je vse del instalacija

cine in le od obiskovalca je odvisno, kaj v razstavljenih delih vidi. »Vsak posameznik si umetniško delo lahko interpretira po svoje in zato je tudi namen tega projekta, da človek raziskuje lastno ustvarjalnost, je igrič in se prepusti. V naši galeriji je mogoče najti 23 umetnin. Tudi umetnost na novo odkritega Jureta Zankiča. Zanj je značilen preprost geometrični slog. Veliko razstavlja v tujini. Bil je otrok ločenih staršev, kar je mogoče zaznati v njegovih avtobiografskih serijah grafik. Nekateri kritiki pravijo, da so zelo podobne prometnim znakom. Tudi dela Jacksona Pollocka in Maleviča je mogoče najti. Picasso delo pa

so nam na žalost ukradli,« resno, a hkrati malce hudomušno pove Jaša.

»Mimo nas se sprejhata umetnika, ki ju gostimo v naši umetniški rezidenciji. Nosita barve, ki jih bosta uporabila za svoje umetniško delo,« na fanta in dekle, ki zunaj navideznih zidov galerije, v katero smo vstopili, nosita le živoarbne plastenke pralnega praska, opozori Vida. »Stopite sem in poglejte,« nas povabi, da se pri Gregorčičevemu spomeniku zazremo v krošnjo drevesa nad nami. »Gre za edinstveno igro senc in svetlobe, ki ustvarja optično iluzijo. Zdi se, da se pri tej stropni poslikavi premikajo listi,« poznavalsko razloži. Ker gre za sodoben projekt, so ljudovci pripravili interaktivno inštalacijo, v kateri lahko ljudje uporabljajo tudi druge čute: »Lahko postušajo zvoke dogajanja v okolici in slišijo simfonijo mesta. Z zaprtimi očmi lahko zatipajo tudi brazde mestnih sten.« Nič cudnega torej, da se eden od sloganov te galerije glasi takole: »Dotakni se mesta in mesto se te bo dotaknilo.«

Umetniška dela je mogoče najti vsepotvosod.

„Ljubljancane tudi vabimo, naj sami najdejo umetniški objekt, obstoječi ready-made*, ga fotografirajo, pripisajo avtorja, naslov, dimenzijs, čas nastanka, koncept in nam ga posredujejo na spletni naslov. Vse umetnine bodo objavljene na spletni pocestnici (www.pocestnica.net).“

Katarina Zalar

Kustosi Pocestnice, prve ljubljanske ready-made galerije na prostem

Umetnosti ne razvrednotiš, če se z njo šališ

Maja Čakarić
besedilo in fotografija

Prepletene cevi klimatskih naprav se lahko nemudoma spremenijo v biotonskega pajka. Brez čarovnije. Nič drugače ni pisar postal fontana, vsaj ko ga je Duchamp postavil v galerijski prostor. Podobno so se v umetniški eksponat prelevali cevi. Zdaj so razstavljeni v Pocestnici, prvi ljubljanski ready-made* galeriji na prostem. Njeni kustosi so člani KUD Ljud in Studia 8.

So ljubljanske galerije presezane, pretege, premalo moderne, da ste se raje zapletiš v ulico?

Nika: Preveč toge in zato slabše obiskane. Niti ne razumem, zakaj stavijo na vstopnino, če od nje ne morejo živeti. Poleg tega ne znajo privabljati obiskovalcev. Zaklenjene trdnjave so.

Temu se postavljate po robu?

Iskra: Vseeno je treba priznati, da so galerije polne vsaj po odprtih razstavah.

Mesto je skratka postalo galerija. Kako dolgo ste zrli v tla in stene hiš od Mestnega muzeja do Soteske, da ste tam našli ustrezne ready-made artefakte?

Iskra: Ne dolgo, kakšno uro.

Katarina: Predvsem nas je presenetilo, kaj vse vidiš, če Ljubljano opazuješ skoncentrirano. Nemadomo mesto ni več samoumevna danost.

Vida: Marsikaj spregledaš, ker si vprezen v svoje misli in poti.

Jaša: Zato smo Pocestnico pripravili tudi povsem zase, saj smo že zeleni obuditi občutek, kakšen je svet, če ga opazujes s široko odprtimi očmi. Ste ga tako raziskovali po principu sodobnega gesamtkunstwerka?*

Več glav več vidi?

Vida: Ne le v galeriji, tudi v gledališču naša generacija redko zahaja. Tudi zato in da ne ostajamo zaprt kolektiv, k sodelovanju radi povabimo širiš krog ljudi. Tokrat smo koncept pozjasnil domačim in tujim umetnikom, potem pa njihovi ustvarjalnosti pustili, da ubere prostot med arhitekturnimi elementi in naravnimi pojavi.

Takahiro: Tudi mene so povabili. Sicer kot lutkar igram na ulici. Tokrat sva bila iz lutku Raurinu najdeni ready-made.

Vida: Kazaj bi bili eksponati vzeti le iz mrtve narave, hiš, ulic in podobno, če so nezanemarljiv del javnega prostora ljudje. Vendar življena ni lahko razstaviti. Ne moreš kar zahvatiti od ljudi, da za teden dni obstanejo na mestu in tako postanejo del galerije.

Takahiro: Sem eksponat z naslovom Street performer, when he is he-

Sodobni gesamtkunstwerk (z leve proti desni in na levo): lutka Raurinu, Takahiro Kunimoto, Vida Cerkvenik Bren, Katarina Zalar, Leigh San Juan, Ikska Beličanska, Jaša Jenuli, Niko Gabrovšek

re. To pomeni, kadar sem tam, sem tam. In takrat je zelo zanimivo. Moj namen je na ulici ponujati srečo. Če mi uspe, sem zadovoljen.

Leigh: Mene niso povabili, da bi bila ready-made objekt, sem jih pa iskala, jih nekaj našla in ustrezno poimenovala, recimo senco, ki jo v pravih vremenskih razmerah na klop pred Narodno in univerzitetno knjižnico meče kip dr. Prijatelja, videti je, kakor da sedi na njej.

Drugega raje iščete odgovor na vprašanje, kaj je umetnost ali kam izginja javni prostor?

Jaša: Gotovo oboje. Nas pa zanima tudi, kako se z umetniškim izrazom približati ljudem.

Vida: Vendar ne delamo v javnem prostoru samo zato, da nas opazijo. Pri Pocestnici se sprašujemo tudi o razmerju med veščino in konceptom v sodobni umetnosti. Veščina pri tem projektu ni bila v ospredju, zadostovalo je, da smo objekt našli, ga imenovali in mu prilepili zgodb, koncept. Morda so teoretički že dobili zadovoljive odgovore in je vprašanje anahronistično, morajo pa ga razrešiti še obiskovalci.

So bili vznemirjeni podobno kot pred stoletjem zaradi Duchampovega pisarja?

Katarina: Vodenju po razstavi se je sicer res priključil vinjen brezdomec, ki je bil prepričan, da za projektom stoji mafija.

projekti odstopajo od ustaljene institucionalne prakse.

Nika: Umetnost v javnem prostoru je že pred leti postala trend. Zaradi samopromocije so jo začeli uporabljati tudi umetniki, ki o širših implikacijah delovanja v javnem prostoru ne razmišljajo. Število akcij se je povečalo, kakovost pa je padla.

Jaša: Ne zadostuje, če samo vzameš svoj stvari in jih razpostaviš v javnem prostoru, kakor bi jih v galeriji. Če hočeš, da se bodo ljudje, ki s tržnico obdržajo s polnim cekarji, ustavili, kak se, da bodo razumeli, moraš odkriti drugačno pot.

Torej nismo povsem občitali, toda kam naj gremo?

- *Ready-made – »najdena umetnost«, umetniška raba neumetniškega predmeta
- *Gesamtkunstwerk – celostna umetnina

Vida: Ozaveščati moramo širšo javnost, vladne in mestne organe o delovanju v javnem prostoru in umetnosti v njem in se z vsakim projektom spraševati, komu je prostor namenjen, kdo naj bi ga uporabljal in kako. V tem smislu so naše akcije politične. Vsakica znova nas zanima, kako se z delovanjem upreti kapitalistično-komerčialni logiki.

Se preglobolo zajeda ne samo v zasebnih, ampak tudi v javni prostoru?

Vida: Zasedajo ga recimo lokalni ob Ljubljanci. Kazaj si nihče več ne priedi piknik na klopi, ali si prisne se stol po reko in bere knjigo? Drugačno je esenza uživanja javnega prostora! V soseskah ga premalo izkoriscamo, da bi premostili konflikte, da bi se dogovorili, kdo bo počasi klet in popravil dvigalo ...

Jaša: Arhitekti javni prostor očitno načrtujejo iz ptičje perspektive in tako, da je viden zanimivo le na maketah, pozabilajo pa, da bodo tam živeli ljudje, ki naj bi se samorganizirano družili!

Se klub temu v mestu počutite domače, kakor da je podaljšek vase dnevne sobe?

Iskra: Na tako kot nekoč. Tudi v Makedoniji, od koder sem, se občutek izgubila. Moramo se spomniti, da nesproščenost v javnem prostoru pomeni izgubo kakovosti življencev.

Katarina: Nedavno smo se na ulici žogali z igračo in vzbudili pozornost čuvanja v bližini. Zmedo ga je, zdelo se mu je, da je nekaj narobe, zgroženo je ugotavljalo, kako je mogče, da se odrasil kar igramo.

Iskra: Pocestnica je, denimo, vzmernika našo sošedo. Napisi na hiši in tleh so jo presenetili, zato smo ji poslali koncept. Skratka, ni težko navezati stika. Umetnost ni nujno nekaj tujega. Bila naj bi del naših življenj.

Katarina: Sploh pa so srečanja na Pocestnici nedvomno bolj zabavna od tistih na facebooku!

Jaša: In neposreden nagovor je nedvomno bolj učinkovit od vsakega jumbo plakata ali televizijske reklame. V galerijah in gledališčih namejno premalo pozornosti navezovanju stikov z lokalno skupnostjo. Posamezni kulturnimi producentom je to celo pod častjo ali pa ne vedo, kako se lotiti.

Če drži teza, da umetnost v javnem prostoru kaže zrelost mesta, kako zrelo je naše?

Nika: Žal se projekti načrtujejo iz pisarn in ne iz dejanske potrebe po sodelovanju z ljudmi.

Vida: H.O.M.E. oziroma projekt za mobilnost umetnikov, katerega del je Pocestnica, je podprt evropsko komisijo. Cilj je vzpostaviti spletno platformo, streetopia.net, nekakšen couchsurfing za umetnike, ki delujejo v javnem prostoru. Enkrat gostrejš, naslednjih gest. S tem želimo preseči rigidnost rezidenčnih centrov, ki jih obremenjujejo formalni postopki prijavljanja, preverjanje stroški in s tem povezana zaprtost. Zato smo odprli pet hiš v petih evropskih državah, tudi v Ljubljani. Pocestnica je tako že rezultat sodelovanja gostujočih umetnikov.

Podobno kot v Portu?

Vida: Tamkajšnja tržnica je zanimaliv objekt, ki pa umira, ker se prebivalci mesta raje z avtom odpravijo v nakupovalna središča. Obiskujejo jo sicer starejši občani, ki pa imajo majhno kupno moč, in turisti, ki si z zelenjavjo ne morejo pomagati, če so nastanjeni v hotelu. Na tržnici smo preživel deset dni in navezali stik s prodajalci. Namesto da bi se nastavljali fotoaparatom turistov, so zamenjali vlogu in oni fotografirali obiskovalce. Rezultat je bila interaktivna razstava.

Toda potem ste odšli?

Nika: Drži, bili smo le prišleki, nismo imeli pretencioznih namenov niti vpliva, da bi kaj radikalno spremenili. Nam je pa uspelo privabiti nove obiskovalce. Ima Ljubljana kakšno »tržnično«, degradiran prostor, na katerega bi ali še boste opozarjali?

Vida: Veliko, čeprav na ne tržnici. Projekt bom sklenil januarja prihodnje leto, takrat bom na konferenco v Ljubljani povabili vse sodelujoče in v javnem prostoru pripravili pregledno razstavo.

Katarina: Ljubljancane tudi vabimo, da sami najdejo umetniški objekt, obstoječi ready-made*, ga fotografirajo, pripisajo avtorja, naslov, dimenzijs, čas nastanka, koncept in nam ga posredujejo na spletni naslov. Vse umetnine bodo objavljene na spletni pocestnici (www.pocestnica.net).

Jaša: Sicer pa je degradiranih površin v Ljubljani še vse polno, dela nam v prihodnjih desetih letih gotovo ne bo zmanjkalo!

Gadens kunst til folket

WAVES: Åbn dine øjne, se det hele fra en anden vinkel. Det er opfordringen fra slovensk gadeteater.

Af Poul Poulsen

VORDINGBORG: På et tidspunkt hed de The Pink Aliens og for fire år siden satte de et lyserødt aftryk på Vordingborg. Nu har udbydere dannet deres egen fraktion, Ljud Group, som igen er Vordingborg.

- Værket er acryl på aluminium og illustrerer et af kunstnerens tidlige barndomstræmer. Hans forældre var skilt, og den eneste ferie med hans far blev katastrofisk. Som her, hvor faderen forgives prøver at slå en strandparasol op, mens han bliver mere og mere forbærent.

Det er Vida Cerknevics

Bren fra teatertruppen Ljud Group, der sætter ord på kunstoplevelsen med skilte, som de farreste lægger mærke til i gadebillæddet. Netop fordi det er så udbreddt også internationalt skal oplevelsen hjælpes på vej, og det gør hun og de fem øvrige i Ljud.

Sendag førte de første hold gennem Vordingborg med åbne øjne, og igen mandag og tirsdag er der alternativ byvandring.

34-årige Vida Cerknevics

Bren er fra Slovenien, trupens hjemsted. Den har netop optrådt i Belgien og Polen, og efter Vordingborg

De farreste ved det, men bag kunstværket står en meget anerkendt slovensk kunstner, som her skildrer en traumatisk oplevelse fra barndommen. Hans far kæmper med at slå strandparasollen op, mens både han og sonnen bliver forbærent, forklarer Vida Cerknevics Bren.

Foto: Poul Poulsen

gælder det Glasgow og Budapest.

Gadeteater er den direkte kontakt

Hun er teateruddannet i Slovenien og var en overgangsat ansat på nationalteateret, men det var ikke sagen.

- Teateret er en ligesom et museum, hvor man ser på sagnet. Det er fint for min far, men det er ikke mine generationer teater. Jeg prævede

film og vender måske tilbage til det, men gadeteater er den direkte kontakt, som kan involvere mennesker - og bringe dem sammen. Det kan være med til at forandre verden, mener Vida Bren, som opfordrer publikum til at mode frem igjen mandag klokken 15.

Modestedet er Algade 86 med Stars til open air galleri med rygning tilladt, gratis adgang og rabat for handikappede og rodhårede.

De to daglige forestillinger vil vise ellers upålagede kunstværker i gadebillæddet, i stil med manden med strandparasollen, og hun lover, at publikum vil blive engageret i forestillingen. Hvis det er publikum - for det kan være svært at skelne. Er kvinden med hunden med i forestillingen - eller en forbi passerende?

Sjællandske beder kunst-

neren om en favoritvis:

»To mænd medes på gaden. Den første siger: Åh goddag Jacob. Mand to: Åh Goddag Robert. Mand et: Jeg er ikke Jacob. Mand to: Jeg er heller ikke Robert. Mand et: Så er vi måske slet ikke os.«

Så er tingene vist vendt rundt.

Forestillerne udgår fra Algade 86 mandag og tirsdag klokken 15 og klokken 18.

Mandag

14.00-17.00: Ruinterrænet, Vordingborg: »Friends of Crusoee«, installationskunst for børn (gratis)

15.00-16.30: Algade, Vordingborg: Streetwalker, vandreforestilling (gratis)

15.30-15.50: Algade ved Slotstorvet, Vordingborg: Koncert med »Light in Babylon« (gratis)

16.00-16.45: Algade 66, Vordingborg: »Brot og Spüle«, gadeteater (gratis)

16.30-16.50: Algade ved Slotstorvet, Vordingborg: Koncert med »Mames Babegenushe« (gratis)

17.00-17.45: Algade ved Slotstorvet, Vordingborg: »All's well that end's well«, gadeteater (gratis)

18.00-19.30: Algade, Vordingborg: Streetwalker, vandreforestilling (gratis)

19.00-19.45: Vordingborg Teater, Chr. Richardtsvej 43: Forestillingen »Reverso« (entré)

21.00-22.20: Vordingborg Bibliotek, Sydhavnsvej 6: Forestillingen »Ord Mellem Rum« (entré)

21.00-21.30: Stars, Algade 84, Vordingborg: Koncert med »Mames Babegenushe« (entré)

Tirsdag

14.00-14.50: Smallstars, Algade 84, Vordingborg: »Deviator«, vandreforestilling/spill (entré)

15.00-16.30: Algade, Vordingborg: Streetwalker, vandreforestilling (gratis)

16.00-16.30: Algade ved Slotstorvet, Vordingborg: »De Paseor«, gadeteater/dans (gratis)

16.30-17.00: Algade ved Stentorvet, Vordingborg: »Boxing«, gadeteater (gratis)

17.00-17.30: Smallstars, Algade 84, Vordingborg: »Deviator«, vandreforestilling/spill (entré)

18.00-19.30: Algade, Vordingborg: Streetwalker, vandreforestilling (gratis)

Streetwalker : quand l'art est dans la rue

Tombées de la nuit. L'art, il y en a partout autour de nous.

Le Ljud Group, compagnie slovène, le prouve...

Sébastien Copko et Vida Bren, Ljud Group, dans les rues de Rennes. En slovène, Ljud veut dire le peuple.

Un carré noir sur la chaussée, un Malevitch ! Des fientes de pigeon sur le trottoir, un Pollock ! Plus loin, un Buren... Devant le Trésor public, les œuvres d'art pullulent dans la rue, il suffit de savoir les regarder, et surtout les repérer. Vida Bren, directrice de la troupe Ljud Group, et Sébastien Copko, acteur et plasticien, s'amusent à donner idée de leur galerie d'art.

Les spectateurs se rassemblent devant le Liberté et la déambulation est une visite dans cette galerie en plein air qu'est une ville. « On invite à regarder la ville différemment, à être attentif aux objets... » Cette étrange promenade, qui nous apprend à être curieux, s'achève sur le parking situé derrière le TNB où après avoir admiré un Duchamp, le spectateur apprécie la « boutique » du Ljud Group puis partage le verre de l'amitié et remplit un formulaire...

Identité

Pendant ce « vernissage », le public est accompagné d'un guide, d'un gardien, du personnel de la galerie, d'une équipe technique... Des Rennais en font partie. Le Ljud Group est issu du théâtre classique. « Nous nous sentions déconnectés des

jeunes générations, assure Vida, nous avons eu envie d'aller sur l'espace public. Un groupe s'est constitué, d'origines diverses, on ne savait pas trop quoi faire... On s'est concentré sur l'interaction, nous voulons que le spectateur soit actif. »

Aujourd'hui, la troupe parcourt l'Europe, l'Australie, la Corée du Sud, arrive d'Iran... Ce qui l'a lancée, c'est L'Invasion, un spectacle où des aliens, qui ne connaissent rien aux codes, débarquent. Le thème des recherches de la compagnie, c'est l'identité.

Mais, pour Vida et ses amis, rien n'est jamais acquis. « Après une grande tournée, on s'est dit qu'on allait trop vite ; on avançait comme un TGV donc on a mis le frein... » L'idée est de sans cesse s'adapter au public et au lieu. « On observe, on analyse... À chaque fois, c'est différent de ce qu'on imaginait. C'est ce qui nous plaît... »

Gérard PERNON.

Vendredi 5, samedi 6, à 16 h et 20 h, et dimanche 7, à 15 h et 18 h. Gratuit.

en kou, echt

erdat De Kift zich
vat het eerst
samen. "We zijn
spelen van oude
'n vijfenviertig op
nie niet allemaal op
ruim voldoende
sets te spelen. Ik
eide optredens te

-ca-lyp-tisch!
and - West en
den, met entree-

STRAATSTENEN

Hondendrol drie euro

Een plukje mensen staat in de straten van Midsland, nieuwsgierig komen er meer belangstellenden bij. Een persoon valt op, enkel en alleen door een zwart bolletje bij zijn of haar oor: de microfoon. Het is tijd voor straattheater.

TEKST VEERLE CORSTENS FOTO DIEWKE VAN DEN HEUVEL

De doorloop langs de viskraam raakt verstopt met mensen en voordat je het doorhebt, begint Hendrick Jan de Stuntman met het inschakelen van zijn publiek; de stellage waar hij uiteindelijk in gaat hangen moet tenslotte opgetuigd worden. Poëzie, circus en een kettingzaag worden ons met schorre stem beloofd. Dat blijkt niets te veel gezegd. Terwijl hij teksten als "Het is beter te zijn waar je moet wezen, dan te wezen waar je moet zijn" uitropt, hijst een kettingzaagmotor hem aan zijn gulp omhoog. Met 25 man publiek vangen we hem weer op in een circuspiste.

Bij Het Mobiele Naaiatelier worden de toeschouwers pas echt aan het werk gezet: de naaimachine van deze twee dames in rode

outfits met veel borduurwerk wordt aangedreven door een fiets. De man uit het publiek wiens spijkerjack in een halfuur opgefluit wordt, zorgt zelf voor de energie voor de naaimachine. Dat kan hij best aan, beweert zijn vrouw: "Zijn conditie is goed hoor, hij fietst zo veertig kilometer." Intussen klinken klassiekers als Una Paloma Blanca en Brandend Zand – ook de platenspeler wordt aangedreven door de fiets. Iets verderop stuit je zomaar op een verkoper met onder andere een verroest zeefje, een losse autospiegel en een stukje visnet in zijn assortiment. Bij aankoop krijg je een informatief verhaal over het object, maar "je zou de eerste zijn die er geld voor geeft." Dit is het startpunt van Kud Ljud's Streetwalker, een route langs grootste kunstwerken in het wild. In de uitleg van de gids verbeelden de daken van nieuwbouwhuizen een stammenstrijd en worden drie paaltjes rituele dansers om een boom. Hij vertelt het zo overtuigend dat we zelf zomaar drie euro neertellen voor een hondendrol.

Straattheater. Dagelijks doorlopend 13.00-18.00 uur op diverse locaties in Midsland en West

Z rolko po galeriji

Galerija Pocestnica nas uči resnično gledati, videti, sprejemati, verjeti in čutiti

Piše: Petja Grafenauer

Smešna hoja pred Narodno in univerzitetno knjižnico / Foto: Yuliya Molina

V Ljubljani se je v začetku junija odprla galerija, ki ne le da pravilja bogat program, temveč lahko v njej brez zadržkov prizete cigareto in s seboj pripeljete hišnega ljubljenčka, do umetnin pa se lahko popeljete tudi s kolesom, triciklom ali rolko.

Pocestnica je galerija, ki je pravzaprav teater na ulici in sodi v zgodbo mednarodne skupine ustvarjalcev, združenih pod imenom KUD Ljud. Predvsem zadnja leta postajajo vse prepoznavnejši po direktni, neustrašni, cestni, humorini in priljubni poetiki, ki verjamme v »živo« umetnost in neposreden stik z gledalcem.

Našli smo torej bela vrata pri Križankah in skoznje vstopili v pocestno galerijo, kjer se je pred okovalcev postavil galerijski vodič »iz sanj« z dvema več kot dejavnima so-delavkama, ki sta nas nato opozarjali na umetniška dela. Prvo izmed njih je bila »stvaritev afriškega umetnika Mbota Akumbe, ki so ga kritiki prvič opazili na skupinski razstavi kamerunskih izseljencev v Marseillu leta 1986«. Medtem ko je mladi svetlosni poznavalec pripovedoval o avtorju in delu *Sahara*, so se na obrazih gledalcev, ki so strmeli v enega izmed številnih stavbnih zidakov, že izrisali prvi nasmehi.

Meja med realnostjo in fikcijo se je zbrisala. »Peščene sipine iz ptice perspektive« so bile sicer pred očmi, a Mboto in *Sahara* sta bila izmišljotina. Zavedeli smo se, da smo se prvič v življenu zares zagledali v akrilini pasto-znanos s »špohptom« na fasadi Slovenskega glasbeno-informatijskega centra (Sigin).

Najboljši vodič na svetu nas je nato v drncu popeljal k najstarejšemu delu, ki ga hrani galerija Pocestnica. »Ozrite se v nebo skozi baldahin in zagledali boste fresko, za katero se skorajda zdi, da je tako resnična, da je tu tam moč videti, kot bi se veje čisto zares premikale z vetrom,« nas je zavajal. Občinstvo pa je

strmelo v drevesne veje nad spomenikom Simona Gregorčiča, uokvirjene z njegovimi štirimi kamnitimi prekladami, in se spraševalo, ali se je pustilo nategniti ali pa je zavajanje z umetnostjo pravzaprav način, da mesto vidijo drugače.

Dvomi so se razblinili ob performansu, do katerega smo morali skorajda teči, in to v hitrem tempu. Neprijetni potopni količki, s katerimi je župan obdal mestno jedro, so se namreč spuščali, vodič pa je želel ponazoriti, da vzpostavlja meje, ki jih nekateri lahko prestopijo, drugi pa ne. Stara gospa v avtomobilu je postal del vodenega ogleda. Strmeli smo vanjo, ona pa ni vedela, kaj se dogaja. Rahlo vznemirjena je odpeljala, medtem ko sta ji obe demonstratorki s širokimi gibi nakazovali prost po pot.

Nato smo oddrveli proti Gregorčičevi ulici, kjer smo se srečali s performansom ženske, ki je stala za oknom in strmela v obiskovalce. »Morda spomni na Marino Abramovič, a medtem ko se je ta ukvarjala s prisotnostjo, tokrat performerka izvaja distanco, ki jo še dodatno povečuje okensko steklo med njo in gledalcem,« so nam pojasnili.

Sledilo je slepo tipanje zidu, ki se je sprevrglo v skupinsko masažo. Ob prometnem znaku za delo na cesti smo izvedeli, da je stvaritev produktivnega umetnika Jureta Zankiča, ki svojo osebno pripoved v tehnički sitotisku na aluminiiju na drogovih ali tri-nožcih razstavlja na vsakem vogalu. Nato smo se skupinsko objemali in sodelovali na dražbi manzonijevskega objekta – umetnikova vega dreka –, ki ga za

pocestnico po naročilu izdeluje Rexi. In v zadnjem *pythonovskim* dejanjem, med katerim so zaposleni in študenti v Narodni in univerzitetni knjižnici skozi okna strmeli v dobra razgreta skupino, ki jim je predstavila »smešno hojo«, se je vodenje po razstavi končalo.

Pa ne povsem. *Pocestnica* dobro pozna galerijski ritual in ga celo preseže, saj nam je pred slovesom ob kozarcu vina ponudila tudi prepotrebne kavice, sokove in vodo, potem pa pravlepo povabila še v galerijsko trgovino, kjer si je mogoče pridobiti na cesti najdene umetnine. Za konec so ponudili formulir in polaroidni fotoaparat, s katerim jih obiskovalci lahko opozorijo na delo, ki ga je galerijska ekipa morda spregledala, in postanejo sekutorjai postavitve.

Galerija Pocestnica se je v Ljubljani prvič zgodila leta 2010, nato je potovala v Maribor pa v Francijo, Avstrijo, Veliko Britanijo, na Nizozemske in v Južno Korejo. Zdaj se je vrnila v Ljubljano. Njen namen nikakor ni zasmehovanje »umetnosti«, kot se nam lahko zazdi, ko se nazremo v »razstavljeni« stenski madež, zebro na cestišču ali dreseno vejo. Nasprotno, angažma, odličnost in prijazni humor performerjev, njihova odzivnost na nepričakovane dogodke v urbanem prostoru, človeški dejavniki torej, iz vseh teh domislic na redijo nepozabno doživetje in človeka napolnijo bolj kot marsikateri obisk galerije.

Tisto, kar Pocestnica storí namesto »pravih« galerij, je, da nas uči gledati, videati, sprejemati, verjeti in čutiti. Pocestnica je zato dobra galerija! ×

Galerija na prostem:

Pocestnica

Kdo: KUD Ljud
Kje: Trg francoske revolucije z okolico, Ljubljana
Kdaj: do 6. julija 2014 (vodení ogledi 3. in 4. julija ob 17. in 20. uri)

La Strada, Graz: Großes Thema Migration & skurrile Kunst im öffentlichen Raum

Das Recht auf persönliches Glück

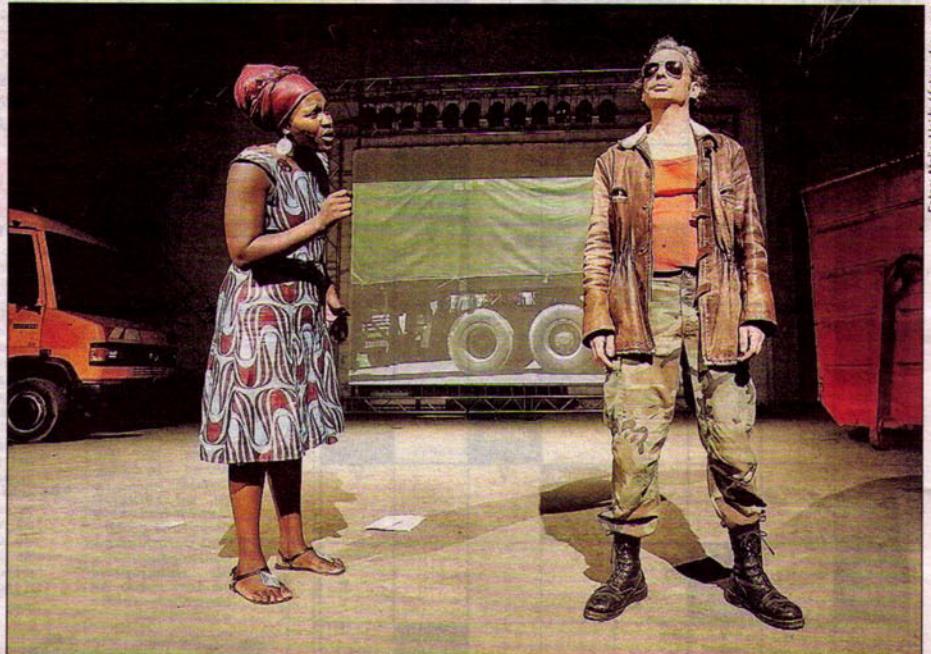
Einen der Höhepunkte von La Strada 2012 bietet Ernst M. Binders dramagraz mit Fiston Mwanzas berührendem Stück „Gott ist ein Deutscher“ in den Tagger-Futtermittel-Werken. Migration ist auch ein Thema bei Les Clandestines. Und Kud Ljud haben diesmal Straßenkunst wörtlich genommen.

Fiston Mwanza erzählt die Geschichte einer jungen Afrikanerin, die ihre Heimat verlässt, um in Deutschland endlich Freiheit und Glück genießen zu können – und tragisch scheitert. Sein wort- und bildgewaltiges Stück ist bei Ernst M. Binder und seinem dramagraz-Team in

VON MICHAELA REICHART
UND CHRISTOPH HARTNER

den besten Händen. Der Regisseur geht einmal mehr sehr achtsam mit dem Text um, verstärkt mit seiner sensiblen, zurückhaltenden Inszenierung den Appell, dass jeder Mensch das Recht hat, glücklich und frei zu sein – wo und wie er will. Allerdings zeigt die Produktion auch deutlich, wie weit wir davon noch entfernt sind.

Eine Klasse für sich ist Mercy Dorcas Otieno, die mit intensivem Spiel das Publikum im Sturm erobert. Fein besetzt sind auch die

Mercy Dorcas Otieno – hier mit Schlepper (Werner Halbedl) – begeisterte das La Strada-Publikum

kleineren Rollen, und wie immer höchst spannend: Josef Klammers Musik. Unbedingt anschauen!

Geschichten von Migration und dem Leben im Exil erzählt die französische Gruppe Les Clandestines in der Produktion „Loin/Lontano“. Menschen, die als Fremde in die Steiermark gekommen sind, haben die Damen in ihr Ensemble auf-

genommen und deren Geschichten in ihr Stück gewoben. Zusammengehalten werden die Episoden von traditionellem italienischen Liedgut, in dem Wehmut, Sehnsucht und Schmerz einen herzerreißenden Ausdruck finden. Ein berührendes, unprätentiöses Werk. Noch heute in Stainz.

Eine Stadtührung im Zeichen der Kunst bieten die Mitglieder von Kud Ljud. Vom Straßenschild bis zum Pissoir, vom Fenster bis zum Abluftrohr – alles ist ein

Kunstwerk und wird (nicht ohne manch treffenden Hieb auf den Kunstmärkt) in den würdigen Rahmen gestellt. Klug, witzig, mit viel Hintergrundwissen wird hier Scharlatanerie bloß gestellt, aber auch der Blick für das Besondere, das Ungewöhnliche im Stadtbild geschärft. Die Produktion geht übrigens über die Grenze und verbindet Graz mit der Kulturrauptstadt Maribor. Für eine Führung durch die „Streetwalker Gallery“ sollte man sich die Zeit nehmen. Infos unter: www.lastrada.at.

◀ Alles ist Kunst: Das slowenische Kollektiv Kud Ljud lädt zur sehr vergnüglichen „Streetwalker Gallery“. Das Thema Migration spielt bei „Loin/Lontano“ von Les Clandestines eine wesentliche Rolle. ▶

Musiker Pierre Sauvageot

„Harmonic Fields“: Letzter Feinschliff für den Open-Air-Konzertsaal am Ostgipfel

„Where is dance in town?“ Geniale Straßenperformance durch Graz

„Der Schrei“: neu interpretiert mit Kud Ljud

P. Schöckl, der heute um 11 Uhr eröffnet wird

MARIA KANIZAJ (6)

Cellokonzert unter freiem Himmel

„Loin“: Das Damenkollektiv Les Clandestines analysiert Heimat und Fremde

Ein Land wird fremdregiert

Straßenkunst, Theater, der Schöckl als Konzertberg und viele zufriedene Gesichter: In der Saison von La Strada ist vieles anders. Luftiger, lebendiger.

127

Vorstellungen
in Graz, Weiz,
Stainz, Leibnitz
und Feldkirchen
hat La Strada heuer
im Gepäck.

18

Gruppen mit
160 KünstlerInnen
und Künstlern aus sieben
Nationen machen Graz &
Co. zur Bühne.

14.000

Menschen besuchten
im Vorjahr laut Veran-
stalterproduktionen mit
Kartenverkauf. Das Festivalbudget beträgt eine Million Euro.

„Harmonic Fields“ heißt die Installation des französischen Jazzmusikers Pierre Sauvageot am Ostgipfel des Schöckls, die davor schon in Kopenhagen, auf der westfriesischen Insel Terschelling oder in New York zu sehen war. Nun hat sie La Strada in die Steiermark geholt.

Wie der Windgott Aiolos dieses Mal das freie Spiel der Kräfte waffen lässt, bleibt unvorhersehbar. „Der Wind am Schöckl kommt oft aus vielen Richtungen gleichzeitig und verhält sich wie eine Spirale“, sagt Sauvageot. Das Spiel, angelegt als begehbarer musikalische Reise an 26 Stationen, wird zum Naturereignis: einmal zärtlich, einmal wild, dann wieder epochal. Das Schöne daran ist, dass die Windströmung nicht nur spür-, sondern auch gleich hörbar werden. Und

während man im Liegestuhl versinkt und den Celli lauscht, lässt sich wunderbar über einzelne Windnamen nachdenken, die an Schildern nachzulesen sind. Bei den Celli steht Ivernone. So nennt man wilde Stürme am Lago Maggiore in Oberitalien.

Tanzen gehen

Szenenwechsel: Graz wird für La Strada zum Tanzboden. Die „zweite liga für kunst und kultur“ führt Zuscher (Termine siehe unten) durch Altstadtbewegungen der Stadt. Die drei ausgezeichneten Performerinnen schmiegen sich an Hauswände, umtanzen Radfahrer, stehen Passanten Spalier oder liefern sich ein Wettkennen mit einer Radfahrerin. Eine charmante, verliebene Beweise und perspektivreiche Aktion, bei der die

Kunst Teil des Stadtlebens wird – und umgekehrt.

Das gilt auch für die „Streetwalker Gallery“ des internationalen Kollektivs Kud Ljud. Die Koproduktion mit der Kulturstadt 2012, Maribor, lädt zu Altstadtkonzerten in Graz-Gries ins Wohnhaus oder zum unbekannten zweiten Pissoir des Dadaisten Marcel Duchamp* aufs WC im Café „8 Zweige“. Die Aktion spielt ironisch mit Rezeptionsgewohnheiten und lässt Teilnehmer Edward Munchs „Der Schrei“ neu nachstellen. Und das ist wirklich ein Schrei.

La-Strada-Eröffnung Seiten 68/69

La Strada.

Strassenkunst Graz
und den Schöckl belebt
www.kleinezeitung.at/lastrada

Das INTERNATIONALE FESTIVAL FÜR STRASSENKUNST & FIGURENTHEATER

La Strada geht bis 5. August in Graz, Weiz, Stainz, Leibnitz, Feldkirchen & Maribor über die Bühne. **Harmonic Fields:** Ostgipfel am Schöckl, täglich 11 bis 18 Uhr. **Where is dance in town?** Heute

und morgen, 17 Uhr, Graz. Anmeldung: Tel. 0 720 733 748. **Loin.** Heute 17/19.30 Uhr, morgen 16 Uhr, Priesterseminar Graz, morgen 19.30 Uhr Schloss Seggau, Mi 18 Uhr, Hauptplatz Stainz.

Streetwalker Gallery. Führung heute in Graz, Anmeldung: Tel: 0 720 733 748, Di, Mi, Do in Maribor, Tel. (0 68 1) 203 63 887. Tickets: Tel.: 0 720 733 748 **Info:** www.lastrada.at

LJUD GROUP. Galerie d'art éphémère.

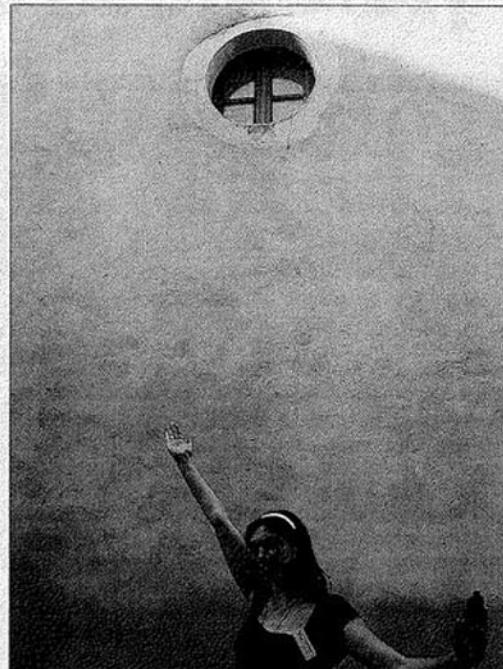
L'art moderne débarque dans la rue

Streetwalker, la galerie, fait dialoguer l'urbain et l'art moderne, en réinventant la notion de ready-made... et d'incongruité.

Cela serait peut-être le moment de revoir votre idée du ready-made. Le ready-made, c'est lâcher n'importe quoi dans un musée, y coller un cartel et déclarer que c'est de l'art. C'est au choix un truc de feignant ou génial.

Prenez par exemple un passage clouté, traces blanches utilitaires servant plus ou moins à protéger le piéton. Banal, ignoré, usé. Prenez aussi une borne blanche en plastique mou. Inutile, vaguement phallique, sans intérêt. Heureusement pour vous, l'art moderne est là ! Et surtout, le collectif Ljud et sa douce ironie, emmené par le conférencier, habillé d'un petit veston gris, affublé de lunettes rondes en écaille, l'écharpe jetée nonchalamment sur l'épaule.

Avec cette galerie à ciel ouvert, ces artistes français

Le Corbusier, quand il hésitait entre rond et carré. Photo M. P.

et slovènes proposent tout à la fois une relecture de l'histoire de l'art et une mise en valeur des perles du quartier,

autrement croulant sous l'écrasante rumeur du quotidien. Comme ce trottoir, devenu un témoignage sur la

géographie du désert. Et cette borne blanche... ma foi, celle-ci restera phallique, mais vous verrez bien.

Dans la galerie, tout est autorisé : fumer, boire, manger, acheter aux enchères une crotte de chien. C'est très libre, voyez.

Les férus d'art sauront goûter à la parodie de ces œuvres de plein air. Les autres parviendront à s'amuser à redécouvrir de petites traces du quotidien, mis sous cadre un instant. Parce que même le ready-made se veut accessible à tous, la compagnie propose aux spectateurs d'augmenter le répertoire des ces œuvres « trouvées » munis d'appareils photographiques.

Le spectacle est également en accès libre. Il suffit de se munir de la carte du tendre de l'art moderne proposée à l'entrée.

MARION PEIFFERT

Visites guidées tous les jours à 9 h 30 et 12 heures sur billetterie. Galerie en accès libre de 9 à 22 heures.

Rue Edmée-Vadot, n°39.

The Ljud Group und La Strada zerlegen Graz in kleine Kunstwerke.

rinnen. In mehreren Kooperationen zwischen steirischen und slowenischen Kulturschaffenden wird das Verhältnis zueinander betrachtet, geprüft und streckenweise intensiviert.

„Graz ist wie eine Zuckertorte. Mit einer Einschränkung: Der Bezirk Gries ist eher Kebab. Marburg aber ist ein Stück Industrie-Design“, scherzt der slowenische Künstler Jasa Jenull im Grazer „Schwalbennest“. Zur Situation der Kulturhauptstadt 2012 sagt er: „Marburg sucht nach seiner Identität.“ Mit der KünstlerInnen-Gruppe „The Ljud Group“ und in Kooperation mit dem Grazer Straßenkunstfestival „La Strada“ arbeitet er seit Beginn des Jahres an einem Projekt, das im August Teile Marburgs zur Galerie macht. „Mit Eingangsbereich, Personal, Shop, Café, Führungen und allem, was dazugehört.“ Einzelheiten der Stadt werden, wie sie sind, zu Kunst erklärt und präsentiert. „Auch Menschen, die einfach da sind, können zu Kunstdarstellungen werden. Lehnt einer an einer Mauer, können die Galeristen die Geschichte dazu erzählen, erfunden oder nicht. Egal. Es geht um Kreativität“, erklärt Jenull. Seine KünstlerInnengruppe wird immer wieder in Graz sein. Auf der Suche nach transportablen Einheiten, die im August in jener Marburger Galerie als Kunst erkennbar gemacht werden – und Identität betonen.

Impulse für Nachhaltiges. Dass Graz zu nahe liegt, um von Marburg unberührt zu bleiben, liegt auf der Hand. Michael Petrowitsch vom Universalmuseum Joanneum hat slowenische und steirische KünstlerInnen angesprochen, die das österreichisch-slowenische Grenzgebiet aus ihrer Sicht darstellen werden. Aber nicht nur. „Migrationsbewegungen und Flucht haben wieder eine neue Aktualität entwickelt. Auch der sogenannte Arabische Frühling, das Verhalten Frankreichs oder Italiens zu Flüchtlingsfragen und ihre Abschiebungsstrategien waren und sind ein großes mediales Thema“, fasst Petrowitsch zusammen. Das wirkt auch auf slowenische und Grazer Köpfe. Daher werden diese Themenfelder auch Teil seines Graz-Marburg-Grenz-Projekts für 2012.

Auf Gemeinsamkeiten setzt das an der Grenze gelegene steirische Pavelhaus. Die Kulturvermittlung Graz setzt auch aufs Vergleichen: Mit Ausstellungen im öffentlichen Raum sollen historische Phasen aus dem jeweils anderen Blickwinkel der beiden Städte dargestellt werden.

Reger Austausch besteht zwischen dem Grazer Kunstverein *<rotor>* und dem slowenischen Künstlerduo „son:DA“. „Wir arbeiten an Modellen zur Ausbildung von KünstlerInnen, an einer Art Transnationaler Guerilla Art School“, beschreibt Projektleiterin Margarethe Makovec. Es sei doch so, dass es sehr viel künstlerisches Potenzial in der grenzüberschreitenden Region gibt, doch die Tendenz zur Abwanderung lasse sich nicht leugnen. So werden 2012 innovative Ausbildungsmodelle unter die Lupe genommen und auf ihre Realisierungschancen im Raum Marburg-Graz untersucht. „Wir wollen Impulse für etwas Nachhaltiges geben“, sagt Makovec. Im selben Atemzug: „So, wie es die Marburger mit ‚Urban Furrows‘ anpeilen.“ Das angesprochene Projekt (übersetzt: „Urbane Furchen“) wurde 2011 gestartet. Es umfasst Themen wie „Roma und Ethnien“, Obdachlosigkeit, Migration, aber auch kommunales Gärtnern. Oder regionales Saatgut; zumindest da wird das gemeinsame Knosp-Potenzial der beiden Städte sichtbar. ■

Marburg spart sich den Bombast

GESAMTKUNSTWERK. Die Kulturhauptstadt Marburg kratzt 2012 auch am Grazer Zugang zu Identität, Grenzen, Nachbarschaft. Und Kunst. Text: Annelies Pichler, Foto: Christopher Mavric

Das Jahr 2003 ist noch gut in Erinnerung und Marburg nicht weit. Fast ist es so, als würde sich eine kleine Cousine an ein großes Projekt wagen, zu dem ihr die verwandte Stadt jenseits der Grenze eine Menge Tipps zu geben hat. Aber Halt! Marburg positioniert sich anders. Mit einem kaltschnäuzigen „Maribor hat nichts zu verschenken“ stellte „Marburg 2012“-Kopf Ales Steger bei der Eröffnung klar: keine großen Aufträge für Bauherren und Architekten, dafür ein Schub ins Innere. 2000 Veranstaltungen werden es heuer in der Kulturhauptstadt an der Drau. Dazu kommen rund 400 Programme, die länger aktiv sein werden. Das ist auch ein Auftrag für die Graze-